ЗАТВЕРДЖУЮ
Перший проректор
Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника
доктор економічних наук, професор
_____ Валентина ЯКУБІВ
28 ____05_____2025 р.

ВИТЯГ

з протоколу № 1 від 23.05.2025 р. фахового семінару Педагогічного факультету Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

ПРИСУТНІ:

- *з кафедри початкової освіти та освітніх інновацій:*

1. Білавич Г. В. – докторка педагогічних наук, професорка, професорка кафедри початкової освіти та освітніх інновацій – членкиня семінару;
2. Височан Л. М. – докторка педагогічних наук, професорка, професорка кафедри початкової освіти та освітніх інновацій – членкиня семінару;
3. Близнюк Т. О. – кандидатка педагогічних наук, доцентка, доцентка кафедри початкової освіти та освітніх інновацій– секретарка семінару;
4. Будник О. Б. – докторка педагогічних наук, професорка, професорка кафедри початкової освіти та освітніх інновацій – членкиня семінару;
5. Кондур О. С. – докторка педагогічних наук, професорка, декан педагогічного факультету, професорка кафедри початкової освіти та освітніх інновацій– членкиня семінару;
6. Коваль П. М. – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри початкової освіти та освітніх інновацій– член семінару;
7. Романишин Р. Я. – докторка педагогічних наук, професорка, завідувачка кафедри початкової освіти та освітніх інновацій – членкиня семінару;
8. Русин Г. А. – докторка педагогічних наук, професорка, професорка кафедри початкової освіти та освітніх інновацій – членкиня семінару;
9. Цюняк О. П. – докторка педагогічних наук, професорка, професорка кафедри початкової освіти та освітніх інновацій – голова семінару;
10. Червінська І. Б. – докторка педагогічних наук, професорка, професорка кафедри початкової освіти та освітніх інновацій – членкиня семінару;

- *з кафедри педагогіки та освітнього менеджменту імені Богдана Ступарика:*

1. Прокопів Л.М. – кандидатка педагогічних наук, професорка, завідувачка кафедри педагогіки та освітнього менеджменту імені Богдана Ступарика – членкиня семінару;
2. Стинська В.В. – докторка педагогічних наук, професорка, професорка кафедри педагогіки та освітнього менеджменту імені Богдана Ступарика – членкиня семінару;

- *з кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи:*

1. Михайлишин Г. Й. – докторка філософських наук, професорка, професорка кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи – наукова керівниця;
2. Зозуляк-Случик Р. В. – докторка педагогічних наук, професорка, в.о. зав. кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи – членкиня семінару;
3. Протас О. Л. – докторка педагогічних наук, професорка, професорка кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи – членкиня семінару;

- *з кафедри теорії та методики дошкільної освіти:*

1. Кирста Н. Р. – кандидатка педагогічних наук, доцентка, доцентка кафедри теорії та методики дошкільної освіти – членкиня семінару;
2. Мацук Л. О. – кандидатка педагогічних наук, професорка, зав. кафедри теорії та методики дошкільної та спеціальної освіти – членкиня семінару;
3. Потапчук Т. В. – докторка педагогічних наук, професорка, професорка кафедри теорії та методики дошкільної та спеціальної освіти – членкиня семінару;

Головуюча на фаховому семінарі – Цюняк О. П. – докторка педагогічних наук, професорка, професорка кафедри початкової освіти та освітніх інновацій.

З присутніх – 15 докторів наук, 3 кандидати наук – фахівці за профілем представленої дисертації.

СЛУХАЛИ:

1.Результати дисертаційної роботи Сороколіти Ольги Володимирівни, аспірантки 4 року вечірньої державної форми навчання на тему: «Педагогічні умови підготовки майбутніх фахових молодших бакалаврів до викладання інтегрованих курсів у початковій школі», поданої на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 01 Освіта/Педагогіка за спеціальністю 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями).

Тему дисертаційної роботи «Педагогічні умови підготовки майбутніх фахових молодших бакалаврів до викладання інтегрованих курсів у початковій школі» затверджено на засіданні Вченої ради Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (протокол № 9 від 26 жовтня 2021 року). Науковим керівником затверджена докторка філософських наук, професорка Михайлишин Галина Йосипівна.

2. Виступ здобувачки.

Шановні пані голово та панове члени науково-методологічного семінару! Дозвольте доповісти Вам про результати наукового дослідження на тему: «Педагогічні умови підготовки майбутніх фахових молодших бакалаврів до викладання інтегрованих курсів у початковій школі».

Сучасний етап розвитку освіти в Україні характеризується глибокими трансформаційними процесами, які зумовлюють переосмислення змісту, форм та методів професійної підготовки педагогічних кадрів. У контексті реалізації положень Нової української школи особливої актуальності набуває формування інтегрованої компетентності у майбутніх учителів початкової школи. Запровадження інтегрованого навчання, що передбачає цілісне сприйняття навчального матеріалу та встановлення міжпредметних зв'язків, стало

навчального матеріалу та встановлення міжпредметних зв'язків, стало серйозним викликом для сучасного педагога. Від учителя вимагається не лише володіння окремими методиками викладання, а й здатність до інтеграційного мислення, креативності, критичного аналізу та готовність до міждисциплінарної взаємодії. Інтеграція навчального змісту зорієнтована на наближення освітнього процесу до реальних життєвих ситуацій, формування ключових компетентностей і розвиток критичного мислення учнів, що є пріоритетом у початковій ланці загальної середньої освіти. Відповідно, підготовка майбутніх учителів має базуватися на оновлених підходах, що забезпечують формування здатності до проектування та реалізації інтегрованих навчальних курсів, уміння встановлювати міжпредметні зв'язки та розвиток інформаційно-цифрової і комунікативної компетентностей.

Актуальність нашого дослідження визначається потребою в усуненні суперечностей між:

- очікуванням на урядовому та суспільному рівнях від випускника закладу фахової передвищої освіти готовності до реалізації інтегративного підходу та відсутністю науково обґрунтованих і апробованих моделей формування такої готовності у закладах фахової передвищої освіти;
- важливістю формування компетентностей про особливості розроблення, реалізації інтегрованих курсів для молодших школярів та недостатнім наповненням освітніх програм і навчальних планів зі спеціальності 013 «Початкова освіта» нормативними та вибірковими дисциплінами;
- існуванням потужного методичного і кадрового супроводу навчального процесу в закладах фахової передвищої освіти та відсутністю комплексу розроблених, науково обґрунтованих та експериментально апробованих педагогічних умов цілеспрямованої підготовки майбутніх учителів до викладання інтегрованих курсів у початковій школі.

Мета дослідження полягає в науковому обґрунтуванні та експериментальній перевірці ефективності впровадження педагогічних умов підготовки майбутніх фахових молодших бакалаврів у закладі фахової передвищої освіти до реалізації інтегрованого підходу в системі початкової освіти.

Завдання дослідження:

1. Проаналізувати стан вивчення досліджуваної проблеми у науково-педагогічних джерелах; уточнити основний терміно-понятійний апарат дослідження.
2. Охарактеризувати нормативно-правове забезпечення та методологічні засади підготовки майбутніх фахових молодших бакалаврів, вчителів початкової школи, у системі фахової передвищої педагогічної освіти.
3. Визначити критерії, показники та рівні ефективності підготовки фахових молодших бакалаврів до інтегрованого навчання молодших школярів.
4. Розробити та апробувати організаційно-функціональну модель підготовки у закладі фахової передвищої освіти майбутнього вчителя початкової школи до викладання інтегрованих курсів.
5. Експериментально перевірити ефективність визначених педагогічних умов підготовки фахових молодших бакалаврів до викладання інтегрованих курсів у початковій школі.

Об'єктом дослідження є професійна підготовка майбутніх фахових молодших бакалаврів з початкової освіти.

Предмет дослідження - педагогічні умови підготовки фахових молодших бакалаврів до викладання інтегрованих курсів у початковій школі.

Для вирішення поставлених завдань та досягнення мети було використано комплекс методів дослідження, зокрема:

- теоретичні: аналіз науково-методичних положень у сучасних джерелах; опис досліджуваної проблеми у контексті нормативних документів; аналіз терміно-понятійної бази; зіставлення пропонованих ідей з викликами часу; вивчення та опис проблеми в її розвитку; використання загальнонаукових і вузькоспеціальних теоретичних методів; залучення доробку близьких за формою та змістом напрямів; формування концепції такої категорії як «фаховий молодший бакалавр»; укладання авторської концепції підготовки фахового молодшого бакалавра;
- емпіричні: спостереження у реальних педагогічних умовах; анкетування та опитування, тестування, опрацювання статистичного матеріалу; результати особистих комунікацій; педагогічний експеримент; педагогічне моделювання з метою побудови гіпотетичних конструкції методів технологій та прийомів у підготовці майбутніх фахівців та їх готовності до викладання інтегрованих курсів у початковій школі
- статистичні: аналіз тестування; елементи кореляційно-регресійного аналізу; оцінка статистичного матеріалу на початковій стадії підготовки фахівців; опитування та аналіз фахівців з педагогічним досвідом.

У процесі дослідження нами реалізовано ряд методологічних принципів:

- принцип комплексності (цілісності), за яким об'єкт вивчення розглядається через структурні компоненти, інтегровані в єдине ціле;
- принцип структурності, згідно з яким між визначеними компонентами наукового дослідження існує закономірний взаємозв'язок, який забезпечує єдність системи та детермінує характеристики її внутрішніх складових;
- принцип взаємних зв'язків із зовнішніми факторами, який передбачає взаємозв'язок теорії з практикою, взаємозалежність змісту дисертаційного дослідження з динамікою варіативності освітніх і наукових процесів.

Наукова новизна дослідження полягає у розв'язанні актуальних освітніх проблем, зокрема:

- запропоновано авторське тлумачення понять «підготовка фахового молодшого бакалавра до викладання інтегрованих курсів у початковій школі», «інтегративна компетентність майбутнього фахового молодшого бакалавра з початкової освіти», «готовність фахового молодшого бакалавра до викладання інтегрованих курсів у початковій школі»;
- ситематизовано і експериментально перевірено ефективність педагогічних умов підготовки фахових молодших бакалаврів до викладання інтегрованих курсів; спроєктовано та експериментально-перевірено організаційно-функціональну модель підготовки майбутніх фахових молодших бакалаврів до викладання інтегрованих курсів у початковій школі;
- уточнено місце та значення освітньо-професійного рівня «фаховий молодший бакалавр» у вітчизняній системі професійної підготовки;

- набули подальшого розвитку засоби, форми та методи освітньої діяльності з метою формування готовності майбутніх вчителів до організації освітнього процесу в початковій школі на інтегративному підході

Відповідно до першого завдання нами проаналізовано стан вивчення досліджуваної проблеми у науково-педагогічних джерелах. Праці зарубіжних та вітчизняних науковців охоплюють широкий спектр питань, від теоретичних засад інтеграції в освіті до практичних аспектів професійної підготовки майбутніх учителів.

В результаті вивчення та узагальнення підходів до інтегрованого навчання нами запропоновано авторську інтерпретацію ключових понять дослідження, а саме:

- «підготовка фахового молодшого бакалавра до викладання інтегрованих курсів у початковій школі» - розглядається як системний процес, який здійснюється у закладах фахової передвищої освіти при підготовці фахівців за освітньо-професійними програмами зі спеціальності «Початкова освіта» з урахуванням сучасних інформаційно-інноваційних технологій навчання та орієнтується на формування освіченої, гармонійно розвиненої особистості, здатної використовувати міжпредметні зв'язки, інтеграцію змісту різних освітніх галузей у навчанні учнів;
- «готовність фахового молодшого бакалавра до викладання інтегрованих курсів у початковій школі» - виявляється у наявності сформованої відповідної сукупності компетентностей, у тому числі інтегративної, що дозволять йому за допомогою застосування інноваційних педагогічних технологій ефективно реалізувати інтегративний підхід в навчально-виховному процесі початкової школи;
- «інтегративна компетентність майбутнього фахового молодшого бакалавра з початкової освіти» — це здатність системно поєднувати знання, поняття, методи з різних освітніх галузей у єдиний навчальний процес з метою формування в молодших школярів цілісного уявлення про світ, міжпредметних зв'язків та життєвих орієнтирів; здійснювати проєктування, реалізацію й рефлексію інтегрованого навчання, враховуючи вікові особливості дітей, освітні потреби та використовуючи сучасні освітні технології.

Відповідно до другого завдання нами здійснено опис нормативно-правової бази підготовки фахового молодшого бакалавра. Законодавчою основою для підготовки фахового молодшого бакалавра є Закони України «Про освіту» (2017 р.), «Про фахову передвищу освіту» (2019 р.), «Про повну загальну середню світу» (2020 р.), Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти» (2015 р.), Державний стандарт початкової освіти (2018 р.), наказ Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів фахової передвищої освіти» (2020 р.), наказ Міністерства освіти і науки України «Положення про акредитацію освітньо-професійних програм фахової передвищої освіти» (2021 р.), Державний стандарт фахової передвищої освіти зі спеціальності 013 Початкова освіта освітньо-професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр» (2021 р.) тощо.

Відповідно до третього завдання нами виокремлено компоненти професійної підготовки фахових молодших бакалаврів до викладання інтегрованих курсів у початковій школі: мотиваційно-ціннісний, знаннєво-когнітивний, діяльнісно-практичний. Показники до кожного критерію вказані на слайдах , тому дозвольте їх не озвучувати.Також нами охарактеризовано рівні сформованості майбутніх фахових молодших бакалаврів, а саме: низький рівень (мінімальний прояв визначених показників), середній (епізодичний й ситуативний прояв показників), високий рівень (постійний і стійкий прояв показників). На основі вивчення наукових джерел та проведеного дослідження нами виокремлено наступні педагогічні умови:

- цілісність та системність підготовки майбутніх вчителів початкової школи;
- застосування інтегрованого підходу в освітньому процесі фахових молодших бакалаврів;
- організація практичного навчання з можливістю реалізації набутих знань про інтеграцію в освіті;
- використання інноваційних методик та технологій в освітньому процесі підготовки майбутніх фахівців;
- розвиток педагогічної компетентності студентів;
- формування професійної самосвідомості майбутніх педагогів:
- підтримка та менторство здобувачів освіти.

Нами запропонований алгоритм реалізації педагогічних умов підготовки фахових молодших бакалаврів. Ми візуалізували його за допомогою схеми. Прошу переглянути її послідовність.

Відповідно до четвертого завдання нами розроблено структурно-функціональну модель підготовки майбутнього фахового молодшого бакалавра до викладання інтегрованих курсів, яка містить такі структурні блоки: методологічно-цільовий, змістово-організаційний, діагностико-результативний. У цільовому - окреслено мету , завдання, принципи та підходи. Змістовий - відображає основні характеристики змісту набуття студентами умінь, спрямованих на формування інтегративної компетентності та досвіду впровадження інтеграції в освітній процес початкової школи через такі форми як: лекції, семінарські заняття, самостійна та індивідуальна робота, консультації, педагогічна практика, майстер-класи, тренінги, воркшопи, елементи науково-дослідної роботи. Також розкриває педагогічні умови підготовки майбутніх вчителів початкової школи до викладання інтегрованих курсів. Діагностико-результативний блок містить компоненти, критерії показники та рівні професійної підготовки молодших бакалаврів.

Відповідно до п'ятого завдання нами проведено експериментальну перевірку ефективності впровадження педагогічних умов підготовки майбутніх фахових молодших бакалаврів. До участі в експериментальному дослідженні було залучено вчителів початкової школи освітніх закладів м. Івано-Франківська, викладачів Івано-Франківського фахового коледжу Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, Коломийського педагогічного фахового коледжу Івано-Франківської обласної

ради та комунального закладу вищої освіти «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж».

Викладачі коледжів вважають, що найефективнішими у підготовці майбутніх вчителів початкової школи є цілісність та системність побудови освітнього процесу - так вважає біля 80% респондентів; правильній організації практичної підготовки перевагу надають понад 80% викладачів, понад 70% респондентів за важливість інформаційно-методичного супроводу здобувачів освіти та використання інноваційних методик та технологій.
Вчителі освітніх закладів баз практики вважають найефективнішою практичну підготовку студентів – таких є біля 72%; понад 65% педагогів перевагу надають інформаційно-методичній підтримці здобувачів освіти; за використання інноваційних методик в освітньому процесі фахових молодших бакалаврів - понад 42 % вчителів початкової школи.

Дані контрольного етапу експериментального дослідження показали, що показники готовності до викладання інтегрованих курсів за визначеними критеріями експериментальної групи зросли на високому та середньому рівнях (високий зріс за рахунок середнього; середній - низького). Спостерігається помітне зростання кількості здобувачів освіти з високим рівнем сформованості мотиваційного та когнітивного критеріїв. Зростання кількості студентів з високим рівнем сформованості спостерігаємо за діяльнісним критерієм за окремими показниками. Загальна позитивна динаміка зростання показників готовності до здійснення інтегрованого навчання експериментальної групи підтверджує, що виконання завдань та досягнення мети дослідження виконано.
На контрольному етапі педагогічного експерименту в експериментальній групі порівняно з контрольною групою респондентів зафіксовано суттєві позитивні зміни: здобувачі освіти з експериментальної групи вдвічі частіше демонстрували високий рівень підготовки за всіма критеріями; середній рівень в обох групах виявлявся майже з однаковою частотою; порівняно з представниками контрольної групи низький рівень в експериментальній групі виявлявся рідше на 15 % за мотиваційним критерієм, на 12% – за когнітивними показниками, на понад 10% – у практичній реалізації інтегративного підходу в освітній процес.

Ефективність запропонованих педагогічних умов підготовки фахових молодших бакалаврів спеціальності 013 «Початкова освіта», які реалізуються за побудованою структурно-функціональною моделлю, доводить і візуальний порівняльний аналіз результатів констатувального й формувального етапів педагогічного експерименту.

Отримані результати проведеного дослідження свідчать про розв'язання поставлених завдань і досягнення мети, що дозволяє сформулювати загальні висновки.

На основі аналізу філософської, психолого-педагогічної, навчально-методичної літератури досліджено стан вивчення проблеми підготовки майбутнього вчителя початкової школи, зокрема фахового молодшого бакалавра початкової освіти, до викладання інтегрованих курсів. Запропоновано авторське тлумачення таких основних понять, як «інтегративна компетентність фахового молодшого бакалавра з початкової освіти»,

«підготовка фахового мтретього бакалавра до викладання інтегрованих курсів у початковій школі», «гси фаховфахового молодшого бакалавра до викладання інтегрованих курсів у пс початкошколі».

Інтегративну комго-практичь фахового молодшого бакалавра з початкової освіти охарактеризованзольте їх ність системно поєднувати знання, поняття, методи з різних освітйбутніх фей у єдиний навчальний процес з метою формування в молодшиояв визнав цілісного уявлення про світ, міжпредметних зв'язків і життєвих сазників),; здійснювати проєктування, реалізацію й рефлексію інтегровановивчення ння, враховуючи вікові особливості дітей, освітні потреби й викупні педаючи сучасні освітні технології. Підготовка фахового молодшого бастемність о викладання інтегрованих курсів у початковій школі розглядається як й процес, що здійснюється в закладах фахової передвищої освіти пегрованотовці фахівців за освітньо-професійними програмами зі спеціалв; 3 Початкова освіта з урахуванням сучасних інформаційно-інноваційичного налогій навчання й орієнтується на формування освіченої, гармонійно ті; ної особистості, здатної використовувати міжпредметні зв'язки, оваційнио змісту різних освітніх галузей у навчанні учнів. Результат підгох фахівціового молодшого бакалавра до викладання інтегрованих курсів у почної комп школі визначається через готовність фахового молодшого бакалавра десійної сання інтегрованих курсів у початковій школі, що є інтегративною в орство здю особистості, яка виявляється в наявності сформованої відповіданий алгосності компетентностей, зокрема інтегративної, що дозволять йому закалаврів. ою застосування інноваційних педагогічних технологій ефективно рослідовніи інтегративний підхід у навчально-виховному процесі початкової школетвертог

На підставі основнпідготовкіх нормативних документів охарактеризовано особливості підготовкованих ких молодших бакалаврів і виокремлено організаційні вимоги пр, змістової підготовки майбутніх фахівців педагогічного профілю. З'ясовано, щсно мету ,ка фахового молодшого бакалавра передбачає якісн у практичну склхарактериожливість продовжувати набувати знання на вищому рівні освіти. мування зано, що формування навичок світопізнання молодших школярів ні в освітнарованому в Концепції «Нової української школи» інтеграційномкі занятці слугує методологічною й методичною основами підготовки мачна прачителів початкової школи.

Охарактеризовано лідної рольно-рівневу структуру готовності фахових молодших бакалаврів дчителів ння інтегрованих курсів у початковій школі. За результатами аналізу незультатидагогічної літератури виокремлено й описано компоненти (мотиваесійної пісний, знаннєво-когнітивний, діяльнісно-практичний), критерії (п'ятого зйний, когнітивний, діяльнісний), показники й рівні (низький, середній впровадя) професійної підготовки фахового молодшого бакалавра до викладанкалаврів. заних курсів у початковій школі.

Мотиваційно-ціннів початомпонент передбачає професійні мотиви, позитивне ставлення ддачів ваного навчання, цінності й переконання, які визначають ставленняіонального ного педагога до професійної діяльності, відображає прагнення дічного фісного і професійного розвитку, мотивацію до саморозвитку, готовні інновацій. Знаннєво-когнітивний компонент складається з теорети ь для викладання інтегрованих курсів (про

інтеграційні процеси в освіті, знання психолого-педагогічних основ), знань з методики викладання освітніх галузей у початковій школі, когнітивних навичок, з уміння використовувати інформаційно-комунікаційні технології в навчальному процесі. Діяльнісно-практичний компонент включає практичні вміння й навички, необхідні для ефективного проведення інтегрованих уроків, зокрема знання й навички з організації навчального процесу в початковій школі, практичне застосування інтеграції на уроках, навички самооцінки й корекції власної професійної діяльності.

Показниками мотиваційного критерію обрано професійний інтерес, умотивованість до професійного розвитку, ініціативність до впровадження інтегрованих курсів; когнітивного-теоретичні знання, аналітичні навички, креативність, навички впровадження інтеграції в навчальному процесі початкової школи; здатність ефективно організувати навчальну діяльність учнів, здатність до впровадження інноваційних підходів у навчання. Отримані відомості констатувального етапу експериментального дослідження підтвердили низьку вмотивованість більшості студентів до викладання інтегрованих курсів, низький і середній рівні знань про інтеграційні процеси в освіті й готовність до їх упровадження на практиці.

Розроблено організаційно-функціональну модель підготовки в закладі фахової передвищої освіти майбутнього вчителя початкової школи до викладання інтегрованих курсів. Вона містить три взаємопов'язані блоки: методологічно-цільовий; змістово-організаційний; діагностико-результативний.

Методологічно-цільовий блок визначає мету процесу підготовки майбутніх учителів до викладання інтегрованих курсів, конкретизує цілі, яких необхідно досягнути, формулює завдання, вирішення яких забезпечує досягнення цих цілей, описує методологічний підхід для вирішення поставлених завдань.

Змістовно-організаційний блок забезпечує вдосконалення процесу професійної підготовки фахових молодших бакалаврів з початкової освіти з урахуванням інтегративного підходу на основі реалізації педагогічних умов через наповнення змісту професійно спрямованих освітніх компонент теоретичним матеріалом про освітню інтеграцію, підсилення практичної підготовки на інтегративній основі, застосування методів і прийомів навчання, що сприятимуть підготовці майбутніх учителів до викладання інтегрованих курсів у початковій школі (інтерактивних, ігрових, технології кейс-стаді, майстер-класів, елементів науково-дослідної роботи тощо).

Діагностико-результативний блок відображає критерії, показники й рівні для вимірювання результату підготовки майбутніх фахових молодших бакалаврів до викладання інтегрованих курсів у початковій школі; діагностичний сектор блоку передбачає аналіз ефективності змісту, форм, методів, прийомів і технологій, які використовуються в процесі підготовки майбутніх учителів початкової школи до викладання інтегрованих курсів, а результативна частина блоку визначається структурними компонентами професійної підготовки майбутніх фахівців до викладання інтегрованих курсів молодшим школярам.

Обґрунтовано й експериментально перевірено ефективність визначених педагогічних умов підготовки фахових молодших бакалаврів до викладання

інтегрованих курсів у початковій школі (цілісність і системність підготовки майбутніх учителів початкової школи із застосуванням інтегрованого підходу в освітньому процесі закладу фахової передвищої освіти; використання інноваційних методик і технологій у теоретичній підготовці майбутніх фахівців та ефективна організація практичного навчання з можливістю реалізації набутих знань про інтеграцію в освіті; формування професійної самосвідомості майбутніх педагогів за підтримки й менторства викладачів і провідних учителів-методистів).

Практичне значення одержаних результатів:

- розроблено та рекомендовано до впровадження в освітній процес закладів фахової передвищої освіти України спроєктовану організаційно-функціональну модель підготовки майбутніх фахових молодших бакалаврів до викладання інтегрованих курсів у початковій школі;

- удосконалено зміст навчальної дисципліни професійного спрямування «Технології навчання освітніх галузей в початковій школі» шляхом внесення модуля «Технологія інтегрованого навчання у початковій школі»;

- внесено доповнення до програми педагогічної практики студентів спеціальності 013 «Початкова освіта» для ознайомлення та застосування ними методів інтегрованого навчання в початковій школі;

- здійснено розробку освітньої компоненти «Технологія інтегрованого навчання у початковій школі» та рекомендовано її включення до освітньо-професійної програми «Початкова освіта»;

- розроблено навчальні посібники: «Технологія інтегрованого навчання у початковій школі («Я досліджую світ») Курс лекцій» «Технологія інтегрованого навчання у початковій школі («Я досліджую світ»). Методичні рекомендації до проведення семінарських занять».

Матеріали дисертації можуть бути використані:

- у закладах фахової передвищої освіти під час розробки освітніх програм та навчальних планів підготовки вчителів початкових класів;

- для розробки адаптативних курсів і програм з урахуванням соціальних, етнічних, регіональних, географічних специфік адресної аудиторії;

- для процесу перекваліфікації та підвищення кваліфікації педагогічних кадрів;

- у процесі самоосвіти та фахового самовдосконалення вчителів;

- в укладанні підручників, посібників, дидактичних матеріалів, методичних рекомендацій як для вчителів початкових шкіл, так і для системи підготовки професійних педагогічних кадрів у рамках закладів вищої освіти.

Виконана дисертаційна робота не вичерпує всіх актуальних аспектів порушеної проблеми, оскільки реформа «Нова українська школа», крім початкової, сьогодні охоплює вже базову школу, а в недалекій перспективі, коли зміни поширяться на профільну середню освіту для старших класів, актуалізується потреба вивчення питання формування інтегративної компетентності вчителя закладу загальної середньої освіти.

Доповідь завершена. Дякую! Буду рада відповісти на ваші запитання.

3.Запитання до аспірантки Сороколіти Ольги Володимирівни за темою дисертації ставили:

Близнюк Т. О. – кандидатка педагогічних наук, доцентка

Чи акцентували Ви увагу на певних специфічних наукових та методичних принципах якісної освітньої підготовки фахових молодших бакалаврів до викладання інтегрованих курсів?

Відповідь. Дякую за запитання. Підготовка фахових молодших бакалаврів до викладання інтегрованих курсів у початковій школі ґрунтується на комплексі наукових і методичних принципів, які сприяють якісній і цілісній освіті майбутніх учителів:

- принцип науковості: зміст фахової підготовки майбутніх учителів повинен відповідати актуальному стану педагогічної науки, базуватися на застосовувані методів і технологій навчання, які співвідносяться з сучасними вимогами;

- принцип системності: навчальний процес повинен бути логічно спланованим, відповідати сучасним вимогам, а саме: Концепції «Нова українська школа», Державному стандарту освіти зі спеціальності 013 Початкова освіта для освітнього рівня «фаховий молодший бакалавр», кваліфікаційним вимогам до вчителя початкових класів; запитам працедавців;

- принцип індивідуалізації: у процесі формування майбутнього спеціаліста необхідно враховувати його індивідуальні особливості й запити, що реалізується через формування індивідуальної освітньої траєкторії, диференціацію навчальних завдань, залучення студентів до різноманітних заходів професійного розвитку та самоосвіти;

- принцип когнітивності: основою професійної підготовки є знаннєва компонента про особливості впровадження інтегративного підходу в навчальному процесі початкової освіти;

- діяльнісний принцип полягає в набутті практичного досвіду насамперед через педагогічну практику як важливу складову підготовки майбутнього вчителя, що надає йому можливість застосовувати набуті теоретичні знання в реальному освітньому середовищі під керівництвом досвідчених наставників, а також поєднується із самовдосконаленням, бо майбутній учитель повинен розуміти необхідність і важливість постійного професійного розвитку, вивчення новітніх методик і наукових педагогічних досліджень.

Ми виокремили також наступні специфічні принципи підготовки фахових молодших бакалаврів до викладання інтегрованих курсів:

- інтегративний, який полягає в інтегрованому підході до організації навчання майбутніх учителів, оскільки учасники освітнього процесу повинні розуміти, як різні дисципліни взаємодіють із загальною картиною світу;
- аналітико-креативний, який полягає в розвитку критичного мислення й творчості, бо сучасна освіта ставить завдання не тільки навчити учнів фактів, а й розвивати їхні аналітичні й творчі здібності, тому майбутній учитель повинен уміти стимулювати учнів досліджувати, аналізувати та працювати над розв'язанням проблем;

- інноваційний, який полягає у використанні методів активного навчання (групова робота, дебати, проєкти, рольові ігри, які сприяють залученню учнів до навчального процесу й забезпечують глибше засвоєння матеріалу) та інноваційних технологій (використання сучасних гаджетів, інтерактивної дошки, освітніх онлайн-ресурсів, які підвищують ефективність навчання та зацікавлюють).

Височан Леся Михайлівна – докторка педагогічних наук, професорка

Назвіть основні критерії та показники, які Ви визначили у своїй роботі для ефективної підготовки майбутнього педагога до викладання інтегрованих курсів в початковій школі.

Відповідь. Дякую за запитання. Виділяємо наступні критерії якості професійної підготовки у фаховому коледжі до викладання інтегрованих курсів майбутнього вчителя початкової школи: мотиваційний, за допомогою якого можна оцінити ставлення майбутнього педагога до інтеграції в освіті й обраного фаху загалом і з'ясувати рівень сформованості особистісних якостей для успішного впровадження інтеграції в начальний процес; когнітивний для виявлення рівня засвоєння теоретичних фахових знань, особливо для викладання інтегрованих курсів; діяльнісний для визначення рівня засвоєння практичних фахових умінь використання інтегративного підходу в навчальній роботі з молодшими школярами.

Мотиваційний критерій характеризували такими показниками: професійний інтерес, вмотивованість до професійного розвитку, ініціативність до впровадження інтегрованих курсів.

Показниками когнітивного критерію обрано теоретичні знання, аналітичні навички, креативність.

Діяльнісний критерій характеризує активне впровадження майбутнім педагогом інтеграції в навчальному процесі початкової школи; здатність до впровадження інноваційних підходів у навчання; вміння ефективно організувати навчальну діяльність учнів, створюючи їм умови для активної участі в міждисциплінарних завданнях.

Романишин Р. Я. – докторка педагогічних наук, професорка.

На Вашу думку, чи необхідно питання інтеграції в початковій освіті вивчати в методиках різних освітніх галузей?

Відповідь. Дякую за запитання. Нами запропоновано теми з освітньої інтеграції включити в силабуси нормативних дисциплін:

Теорія і методика мовно-літературної освітньої галузі:

1.Методика проведення інтегрованих уроків у початковій школі.

2.Реалізація ротаційних моделей «Щоденні 5» на уроках української мови в умовах інтегрованого навчання.

Методика навчання математичної освітньої галузі

1.Сучасний урок математики в початковій школі. Інтегровані уроки в процесі вивчення математичної освітньої галузі.

2.Реалізація «Щоденні 3» на уроках математичної галузі.

Теорія та методика природничої освітньої галузі.

1.Завдання природничої освітньої галузі та її місце в інтегрованому курсі «Я досліджую світ». Принципи відбору навчального матеріалу з природничої освітньої галузі в початковій школі.
2.Інтегровані уроки в процесі вивчення природничої освітньої галузі.

Протас О. Л. – докторка педагогічних наук, професорка

Назвіть, які педагогічні умови є пріоритетними, на Вашу думку, для підготовки майбутніх фахових молодших бакалаврів до викладання інтегрованих курсів.

Відповідь. Дякую за запитання. Проаналізувавши наукову літературу та результати проведених нами досліджень ми наводимо у роботі перелік наступних педагогічних умов у контексті поставленої мети:

- цілісність та системність підготовки майбутніх вчителів початкової школи;
- застосування інтегрованого підходу в освітньому процесі фахових молодших бакалаврів;
- організація практичного навчання з можливістю реалізації набутих знань про інтеграцію в освіті;
- використання інноваційних методик та технологій в освітньому процесі підготовки майбутніх фахівців;
- розвиток педагогічної компетентності студентів;
- формування професійної самосвідомості майбутніх педагогів;
- підтримка та менторство здобувачів освіти.

Фахова підготовка здобувачів освіти при правильній реалізація запропонованих умов сприятиме їхньому успішному розвитку як майбутніх спеціалістів, виконання таких умов формуватиме готовність фахових молодших бакалаврів до викладання інтегрованих дисциплін.

Будник О. Б. – докторка педагогічних наук, професорка

Назвіть основні методики дослідження, які використані Вами для проведення експерименту.

Відповідь. Дякую за запитання. Основні методи дослідження: опитування, спостереження, тестування.

Для діагностики за мотиваційним критерієм використано тестування за методикою «Вивчення мотивів навчальної діяльності студентів» (автори А. Реан, В. Якунін), яке передбачає якісний аналіз провідних мотивів начальної діяльності. Виявлено, що визначальними для студентів є такі мотиватори до навчання: 1) стати висококваліфікованим фахівцем; 2) набути глибоких і стійких знань; 3) отримувати постійно стипендію; 4) забезпечити успішність майбутньої професійної діяльності; 5) отримати диплом. За розробленою нами анкетою ми опитали студентів задля виявлення їхнього вхідного рівня вмотивованості до впровадження інтеграційних процесів в освіті. Це професійний інтерес, умотивованість до професійного розвитку, ініціативність до впровадження інтегрованих курсів.

З метою успішного впровадження інтеграції в освіту, викладання й розробки інтегрованих курсів учитель насамперед повинен знати види інтеграції, методи й форм їхнього впровадження, оволодіти навичками організації навчання на засадах інтеграції, як того вимагає Концепція Нової

української школи. Водночас педагог зобов'язаний уміти аналізувати, спонукати до роздумів та аналізу молодших школярів. Зважаючи на вік учнів початкової школи, учитель має доступно й цікаво подавати матеріал, виявляючи при цьому творчість, тобто бути креативним і зрозумілим для своїх вихованців. Тому показниками когнітивного критерію оцінки готовності майбутнього педагога до викладання інтегрованих курсів у початковій школі ми обрали теоретичні знання, аналітичні навички й креативність. Рівень креативності визначали за допомогою тесту «Діагностика творчого потенціалу та креативності».

Рівень показників діяльнісного критерію замірявся в основному в процесі проходження практики: активне впровадження майбутнім педагогом інтеграції в навчальному процесі початкової школи через самостійну розробку та проведення інтегрованих уроків, міждисциплінарних проєктів, здатність до педагогічних експериментів і впровадження інноваційних підходів у навчання молодших школярів.

Коваль П. М. – доктор педагогічних наук, професор

На базі яких закладів передвищої освіти проводили дослідно-експериментальну роботу та скільки респондентів взяли у цьому участь?

Відповідь. Дякую за запитання. Експериментальною базою дослідження стали заклади фахової передвищої освіти, у яких здійснюється підготовка фахових молодших бакалаврів зі спеціальності 013 Початкова освіта, галузі знань 01 Освіта/Педагогіка: Івано-Франківський фаховий коледж Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (м. Івано-Франківськ); Коломийський педагогічний фаховий коледж Івано-Франківської обласної ради; Комунальний заклад вищої освіти «Вінницький гуманітарний-педагогічний коледж» (м. Вінниця). Із 230 студентів було сформовано контрольну та експериментальну групи.

Кирста Н. Р. – кандидатка педагогічних наук, доцентка

Чи передбачені пропозиції до практичної частини підготовки фахових молодших бакалаврів за результатами Вашого дослідження?

Відповідь. Дякую за запитання. Для реалізації діяльнісного критерію у процесі педагогічного експерименту були внесені пропозиції до методичних рекомендацій з виробничої практики, зокрема зразки конспектів інтегрованих уроків, практичні рекомендації зі створення інтелект-карти, планів інтегрованих тижнів та днів. До виробничої практики вони отримали настанови про особливості провадження навчально-виховного процесу на інтегративній основі. Для цього було розроблено пам'ятку «Інтеграція в НУШ». Здобувачам освіти запропоновано пройти тренінги з удосконалення знань про інтеграцію для підвищення професійної компетентності й самооцінки.

Прокопів Л.М. – кандидатка педагогічних наук, доцентка

Які законодавчі та нормативні документи в галузі освіти Ви обрали нормативно-правовою базою Вашого дослідження?

Відповідь. Дякую за запитання. Програми розвитку системи освіти, які стали нормативно-правовою базою нашого дослідження, відображені в таких документах: Закони України «Про освіту» (2017), «Про фахову передвищу освіту» (2021), Концепція «Нова українська школа» (2016), Державний стандарт початкової освіти (2018), Професійний стандарт за професією

"Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти" (2020 р.), Професійний стандарт «Вчитель закладу загальної середньої освіти» (2024 р.), Державний стандарт фахової передвищої освіти зі спеціальності 013 Початкова освіта освітньо-професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр» (2021 р.), Концепція розвитку педагогічної освіти в Україні (2018) та низка інших нормативно-правових документів. У цьому контексті особливу увагу звертаємо на наказ Міністерства освіти і науки України № 466 від 26.04.2021 р. «Про фахову передвищу освіту», де обґрунтовується концепція нового освітнього рівня – «фаховий молодший бакалавр».

Білавич Г. В. – докторка педагогічних наук, професорка

В чому проявляється практичне й методологічне значення здобутих результатів Вашого дослідження?

Відповідь. Дякую за запитання. Практичне й методологічне значення здобутих результатів дослідження виявляється в розробці та впровадженні навчально-методичного комплексу підготовки майбутніх фахових молодших бакалаврів до викладання інтегрованих курсів у початковій школі, а саме:

- в розробці й рекомендації до впровадження в освітній процес закладів фахової передвищої освіти України спроєктованої організаційно-функціональної моделі підготовки майбутніх фахових молодших бакалаврів до викладання інтегрованих курсів у початковій школі з метою покращення якості й оптимізації професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи та розвитку їхніх професійних навичок;

- в удосконаленні змісту навчальної дисципліни професійного спрямування «Технології навчання освітніх галузей у початковій школі», яку викладають для здобувачів освіти спеціальності 013 «Початкова освіта» в закладах фахової передвищої освіти, шляхом упровадження модуля «Технологія інтегрованого навчання в початковій школі»;

- у доповненнях до програми педагогічної практики студентів спеціальності 013 «Початкова освіта» для ознайомлення з методами інтегрованого навчання і їх застосування в початковій школі;

- в авторській розробці освітньої компоненти «Технологія інтегрованого навчання в початковій школі» і її включенні до освітньо-професійної програми «Початкова освіта».

Для методичного забезпечення нової освітньої компоненти розроблено навчальні посібники «Технологія інтегрованого навчання в початковій школі («Я досліджую світ»). Курс лекцій» і «Технологія інтегрованого навчання в початковій школі («Я досліджую світ»). Методичні рекомендації до проведення семінарських занять».

Стинська В.В. – докторка педагогічних наук, професорка

Розкажіть, які результати у експериментальній та контрольній групах були одержані Вами на констатувальному етапі і як вони змінилися на формувальному.

Відповідь. Дякую за запитання. Порівнюючи вхідний стан готовності студентів до викладання інтегрованих курсів на констатувальному етапі встановлено, що:

- в обох групах більше половини студентів з пониженою мотивацією до впровадження інтеграції в освітній процес; - за показниками когнітивного

критерію в обох групах переважає середній рівень обізнаності про освітню інтеграцію в початковій школі;

- за діяльнісними критерієм спостерігається середній та низький рівень в обох групах звідхиленнм до 5%.

За критерієм Пірсона встановлена статистична однорідність обох груп з рівнем значущості 0, 01. Після реалізації запропонованих педагогічних умову рамках побудованої структурно-функціональної моделі підготовки фахових молодших бакалаврів спеціальності «Початкова освіта» до викладання інтегрованих курсів на контрольному етапі педагогічного експерименту зафіксовані суттєві позитивні зміни в експериментальній групі порівняно з контрольною групою респондентів:

-здобувачі освіти з експериментальної групи вдвічі частіше демонстрували високий рівень підготовки за всіма критеріями;

- середній рівень в обох групах проявлявся майже з однаковою частотою;

- низький рівень в експериментальній групі проявлявся рідше порівняно із представниками контрольної групи на 15,38% за мотиваційним критерієм, на 11,94% – за когнітивними показниками, на 10, 33% – в практичній реалізації інтегративного підходу в освітній процес.

До доповідачки було поставлено 10 запитань, на які вона дала правильні та ґрунтовні відповіді.

4. Виступи присутніх членів семінару:

Романишин Р.Я. – доктор педагогічних наук, професор, відмітила, що дисертація виконана в межах науково-дослідної теми «Підготовка майбутніх фахівців в умовах формування загальноєвропейського освітнього простору» (2019–2029 рр., номер державної реєстрації 01101U00158), яка реалізується на кафедрі початкової освіти та освітніх інновацій Педагогічного факультету Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, і науково-дослідної роботи «Забезпечення якості надання освітніх послуг закладом вищої освіти: управлінсько-організаційний, методичний, економічний аспекти» (2018–2027 рр., номер державної реєстрації 0118U004074), яку виконують на кафедрі соціальної педагогіки та соціальної роботи Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Зазначено, що тема дослідження є актуальною, результати виконаного наукового дослідження аспірантки вирішують важливе наукове завдання шляхом комплексного дослідження сучасної проблеми формування майбутнього фахового молодшого бакалавра до викладання інтегрованих курсів. Дисертація повністю відповідає спеціальності 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями).

Кондур О. С. – докторка педагогічних наук, професорка, підкреслила, що дисертаційне дослідження є вагомим внеском у розвиток сучасної педагогічної науки та цілком відповідає основній реформаторській меті Концепції «Нова українська школа» – формуванню цілісної, всебічно розвиненої особистості, здатної до критичного мислення та активної громадянської позиції. Одним із напрямів реалізації зазначеної мети є побудова освітнього процесу початкової школи на засадах інтеграційного підходу, що зумовлює актуальність підготовки вчителів, вмотивованих до впровадження інтегрованого навчання. Згідно з

Професійним стандартом учителя (2020 р., 2024 р.), у початкових класах можуть працювати випускники закладів фахової передвищої освіти, що підтверджує наявність суспільного запиту на підготовку майбутніх фахових молодших бакалаврів до викладання інтегрованих курсів у початковій школі.

З огляду на актуальність проблеми, наукову новизну, теоретичну й практичну значущість одержаних результатів, дисертаційна робота є завершеним самостійним науковим дослідженням, виконаним відповідно до вимог Наказу МОН України від 12.01.2017 р. № 40 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації» (зі змінами, внесеними наказом МОН України від 31.05.2019 р.), Постанови Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. № 44 «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії».Таким чином, авторка дисертації — Сороколіта Ольга Володимирівна — заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями) галузі знань 01 Освіта/Педагогіка.

Зозуляк-Случик Р. В. – докторка педагогічних наук, професорка, відзначила, що метою дослідження є наукове обґрунтування та експериментальна перевірка ефективності впровадження педагогічних умов підготовки майбутніх учителів початкової школи в закладах фахової передвищої освіти до реалізації інтегрованого підходу в системі початкової освіти. Висновки та узагальнення, викладені в дисертації, мають належний рівень наукового обґрунтування. Повнота й доцільність застосування методологічного апарату, широкий спектр використаних українських і зарубіжних наукових джерел, логічність викладення матеріалу, а також ефективне застосування методів та інструментів статистичного збору й аналізу даних педагогічного експерименту підтверджують достовірність сформульованих ідей і положень.

Аналіз основних компонентів наукового апарату дисертації (мети, об'єкта, предмета, дослідницьких завдань) засвідчує її високу наукову цінність. Особливу увагу привертає чіткість і смислова наповненість авторських тлумачень понять: «підготовка фахового молодшого бакалавра до викладання інтегрованих курсів у початковій школі», «інтегративна компетентність майбутнього фахового молодшого бакалавра з початкової освіти», «готовність фахового молодшого бакалавра до викладання інтегрованих курсів у початковій школі». Таке концептуальне уточнення базових термінів сприяє поглибленому розумінню сутності процесу професійної підготовки майбутніх учителів та розширює науково-методологічні засади інтеграційного підходу в початковій освіті.

Червінська І. Б. – докторка педагогічних наук, професорка, наголосила, що актуальність теми дисертації «Педагогічні умови підготовки майбутніх фахових молодших бакалаврів до викладання інтегрованих курсів у початковій школі» не викликає сумнівів у контексті реформування вітчизняної системи професійної підготовки педагогічних кадрів. Особливої значущості вона набуває з огляду на вимоги до професійної компетентності вчителя початкових класів, викладені в Професійному стандарті за професіями «Вчитель

початкових класів закладу загальної середньої освіти» та «Вчитель закладу загальної середньої освіти».

Наукова новизна одержаних результатів полягає у розробці й теоретичному обґрунтуванні, а також експериментальній перевірці авторської організаційно-функціональної моделі підготовки майбутніх фахових молодших бакалаврів до викладання інтегрованих курсів у початковій школі. Модель базується на реалізації комплексу організаційно-дидактичних умов, містить методологічно-цільовий, змістово-процесуальний і діагностично-результативний блоки, та спрямована на формування інтегративної професійної компетентності педагогів. Її ефективність підтверджується позитивною динамікою рівнів сформованості умінь візуалізації навчальної інформації та іншими показниками професійної готовності.

У ході дослідження було удосконалено інструментарій професійної підготовки майбутніх учителів до впровадження інтеграційного підходу в освітній процес, уточнено критерії, показники та рівні оцінювання ефективності підготовки фахових молодших бакалаврів. Крім того, схарактеризовано доцільні засоби, форми та методи освітньої діяльності, спрямовані на формування готовності до організації навчання в початковій школі з урахуванням принципів інтеграції.

Стинська В.В. – докторка педагогічних наук, професорка, підтвердила, що дисертанткою вдало сформульовано понятійно-категоріальний апарат дослідження, зокрема його мета, завдання, методологічна та теоретична основа. Мета роботи досягається шляхом реалізації наступних завдань: проаналізувати стан вивчення досліджуваної проблеми у науково-педагогічних джерелах; уточнити основний терміно-понятійний апарат дослідження; охарактеризувати нормативно-правове забезпечення та методологічні засади підготовки майбутніх учителів початкової школи у системі фахової передвищої педагогічної освіти; визначити критерії, показники та рівні ефективності підготовки фахових молодших бакалаврів до інтегрованого навчання молодших школярів; розробити організаційно-функціональну модель підготовки у закладі фахової передвищої освіти майбутнього вчителя початкової школи до викладання інтегрованих курсів; експериментально перевірити ефективність визначених педагогічних умов підготовки фахових молодших бакалаврів до викладання інтегрованих курсів у початковій школі.

Білавич Г. В. – докторка педагогічних наук, професорка, в цілому позитивно оцінюючи наукову роботу, підкреслила, що дослідження має велику практичну цінність, яка полягає в розробці та впровадженні навчально-методичного комплексу підготовки майбутніх фахових молодших бакалаврів до викладання інтегрованих курсів у початковій школі, а саме: розроблено та рекомендовано до впровадження в освітній процес закладів фахової передвищої освіти України навчальну дисципліну «Технологія інтегрованого навчання в початковій школі», сформовано й експериментально перевірено організаційно-функціональну модель підготовки в закладі фахової передвищої освіти майбутніх учителів початкової школи до викладання інтегрованих курсів. Результати теоретичного й експериментального дослідження застосовано під час проведення лекційних і практичних занять для студентів спеціальності 013 Початкова освіта.

Коваль П. М. – доктор педагогічних наук, професор відзначив, що особистий внесок аспірантки висвітлено в 6 статтях фахових видань України (категорія Б); у 1 статті в зарубіжному періодичному науковому виданні, що індексується в базі даних Web of Science Core Collection. 7 наукових праць, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації сповна відображають одержані результати дослідження, їх кількість є належною для робіт вказаного рівня. Основні результати дослідження було оприлюднено під час виступів на науково-практичних конференціях міжнародного та всеукраїнського рівнів. Для методичного забезпечення розроблено навчальні посібники: «Технологія інтегрованого навчання в початковій школі («Я досліджую світ»). Курс лекцій» і «Технологія інтегрованого навчання в початковій школі («Я досліджую світ»).Методичні рекомендації до проведення семінарських занять».

Русин Г. А. – докторка педагогічних наук, професорка відзначила перспективність результатів дослідження, які можуть бути використані в закладах фахової передвищої освіти під час розробки освітніх програм і навчальних планів підготовки вчителів початкових класів, а також з метою уточнення навчальних програм для різних освітніх рівнів; для розробки адаптативних курсів і програм; для процесу перекваліфікації та підвищення кваліфікації педагогічних кадрів; у процесі самоосвіти й фахового самовдосконалення вчителів; в укладанні підручників, посібників, дидактичних матеріалів, методичних рекомендацій як для вчителів початкових шкіл, так і для системи підготовки професійних педагогічних кадрів у закладах вищої освіти. Також підкреслила, що отримані відомості будуть корисними для науковців, викладачів закладів фахової передвищої та вищої освіти, аспірантів, студентів, учителів початкової школи у процесі подальшого послідовного вдосконалення теорії та збагачення практики професійної підготовки.

Протас О. Л. – докторка педагогічних наук, професорка, зосередила увагу на тому, що пошукувачкою чітко описано методику організації експериментального дослідження та здійснено детальний аналіз результатів дослідно-експериментальної роботи. На основі результатів експериментального дослідження підтверджено ефективність упровадження педагогічних умов підготовки майбутніх фахових молодших бакалаврів до викладання інтегрованих курсів у початковій школі. На контрольному етапі педагогічного експерименту порівняно з контрольною групою респондентів зафіксовано суттєві позитивні зміни в експериментальній групі. Здобувачі освіти з експериментальної групи удвічі частіше демонстрували високий рівень підготовки за всіма критеріями.

Близнюк Т. О. – кандидатка педагогічних наук, доцентка підкреслила, що здобувачкою чітко обґрунтовано методику та діагностичний інструментарій ефективності визначених педагогічних умов підготовки фахових молодших бакалаврів до викладання інтегрованих курсів у початковій школі (цілісність і системність підготовки майбутніх учителів початкової школи із застосуванням інтегрованого підходу в освітньому процесі закладу фахової передвищої освіти; використання інноваційних методик і технологій у теоретичній підготовці майбутніх фахівців та ефективна організація практичного навчання з можливістю реалізації набутих знань про інтеграцію в освіті; формування професійної самосвідомості майбутніх педагогів за підтримки й менторства

викладачів і провідних учителів-методистів). Також відмітила те, що формувальний експеримент було проведено із ретельним урахуванням даних констатувального етапу.

Кирста Н. Р. – кандидатка педагогічних наук, доцентка акцентувала увагу на тому, що у дослідженні детально висвітлено розвиток інтеграційних процесів в освіті та впровадження інтегрованих курсів у навчанні молодших школярів, розкрито теоретичні засади підготовки фахових молодших бакалаврів, описано теоретико-інноваційні основи процесу формування інтегративної компетентності у фахових молодших бакалаврів. Зміст роботи розкриває проблему підготовки фахівців, молодої генерації педагогів, які зможуть результативно втілювати ідеї інтегрованої освіти. Адже як зазначається в Концепції «Нова українська школа», реформа загальної середньої освіти потребує ґрунтовної підготовки вчителів за новими методиками і технологіями навчання. Одним із таких аспектів є підготовка фахових молодших бакалаврів як одного із сегментів кадрового забезпечення та формування у них навичок роботи у початковій школі із використанням принципу інтегрованої освіти.

Виступили рецензенти: Височан Л.М. – докторка педагогічних наук, професорка та Потапчук Т.В. – докторка педагогічних наук, професорка ***(додатково додаються письмові рецензії із підписами рецензентів).*** Загальна характеристика дисертації – позитивна.

5. Виступ наукової керівниці, докторки філософських наук, професорки Михайлишин Галини Йосипівни, яка коротко охарактеризувала основні здобутки та наукову зрілість дисертанта.

Здобувачкою, Сороколітою Ольгою Володимирівною, повністю виконано індивідуальний навчальний план відповідно до освітньо-наукової програми аспірантури Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. Аспірантка здобула глибинні знання зі спеціальності, набула практичних навичок дослідниці, організації та проведення експерименту, оволоділа навичками роботи з науковою та методичною літературою. Проявила себе наполегливою, відповідальною науковицею, своєчасно виконувала всі розділи індивідуального навчального плану, відвідувала лекції та семінарські заняття, які проводили науково-педагогічні працівники кафедри. Під час виконання освітньо-наукової програми аспірантури здобувачка набула універсальних навичок дослідника, зокрема усної та письмової презентації результатів власного наукового дослідження українською мовою, застосування сучасних інформаційних технологій у науковій діяльності, організації та проведення навчальних занять, управління науковими проєктами та складання пропозицій щодо фінансування наукових досліджень, реєстрації прав інтелектуальної власності. Аспіранткою здобуто достатньо мовних компетентностей для представлення та обговорення результатів своєї наукової роботи іноземною мовою (англійською) в усній та письмовій формі, а також для повного розуміння іншомовних наукових текстів з відповідної спеціальності. Сороколіта Ольга Володимирівна опанувала необхідні теоретичні знання, уміння, навички та інші компетентності, достатні для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі

професійної та дослідницько-інноваційної діяльності. Здобувачка оволоділа методологією наукової та педагогічної діяльності, а також провела власне наукове дослідження, результати якого мають новизну, теоретичне та практичне значення.

Результати виконаного наукового дослідження аспірантки вирішують важливе наукове завдання – наукове обґрунтування та експериментальна перевірка ефективності впровадження педагогічних умов підготовки майбутніх учителів початкової школи в закладі фахової передвищої освіти до реалізації інтегрованого підходу в системі початкової освіти.

Теоретичне та практичне значення результатів дослідження Сороколіти Ольги Володимирівни впроваджено в освітній процес Івано-Франківського фахового коледжу Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, Коломийського педагогічного фахового коледжу Івано-Франківської обласної ради та Комунального закладу вищої освіти «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж».

Таким чином, основні наукові здобутки Сороколіти О.В. свідчать про сформованість особистості дослідниці, яка вміє ставити мету і досягати її послідовними та логічно обґрунтованими діями. Характеризується нестандартним мисленням, креативністю, прагненням до пошуку нових шляхів реалізації задуманого, постійно прагне опановувати нові сфери діяльності, безперервно підвищуючи свій рівень знань.

Зазначено, що є всі підстави підтримати Сороколіту О.В., робота якої є результатом плідної самостійної науково-педагогічної праці, і рекомендувати до захисту в разовій спеціалізованій вченій раді зі спеціальності 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями).

6. В обговоренні дисертаційної роботи взяли участь більшість учасників фахового семінару.

Заслухавши публічну презентацію наукових результатів дисертації Сороколіти Ольги Володимирівни та обговоривши її на фаховому семінарі педагогічного факультету, прийнято наступні висновки щодо дисертації:

Дисертаційна робота Сороколіти Ольги Володимирівни є актуальною, оскільки в українській педагогічній науці відсутнє цілісне дослідження з проблеми вивчення підготовки майбутніх фахових молодших бакалаврів до викладання інтегрованих курсів у початковій школі.

Необхідність вирішення поставленої проблеми пов'язана з потребою подолання неузгодженості між: очікуванням на урядовому та суспільному рівнях від випускника закладу фахової передвищої освіти педагогічного профілю готовності до реалізації інтегративного підходу як визначального в початковій школі та відсутністю науково обґрунтованих і апробованих моделей формування такої готовності в закладах фахової передвищої освіти; між важливістю формування знань про особливості розробки і реалізацію інтегрованих курсів для молодших школярів та недостатнім наповненням освітніх програм і навчальних планів зі спеціальності 013 Початкова освіта для освітнього рівня фаховий молодший бакалавр нормативними й вибірковими дисциплінами, вивчення яких сприяло б формуванню знань і вмінь здобувачів освіти з інтегрованого навчання з урахуванням психолого-педагогічних особливостей навчально-виховної роботи з учнями початкової школи; між

існуванням потужного методичного і кадрового супроводу навчального процесу в закладах фахової передвищої освіти та відсутністю комплексу розроблених, науково обґрунтованих та експериментально апробованих педагогічних умов цілеспрямованої підготовки майбутніх учителів до викладання інтегрованих курсів у початковій школі.

Результати виконаного наукового дослідження аспірантки вирішують важливе наукове завдання шляхом комплексного дослідження сучасної проблеми підготовки майбутніх вчителів до інтегрованого навчання, наукового обґрунтування та експериментальної перевірки ефективності впровадження педагогічних умов підготовки майбутніх учителів початкової школи в закладі фахової передвищої освіти до викладання інтегрованих курсів в системі початкової освіти. Дисертація повністю відповідає спеціальності 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями).

Дисертаційна робота має велику практичну цінність, оскільки розроблено та рекомендовано до впровадження в освітній процес закладів фахової передвищої освіти України спроєктовану організаційно-функціональну модель підготовки майбутніх фахових молодших бакалаврів до викладання інтегрованих курсів у початковій школі; удосконалено зміст навчальної дисципліни професійного спрямування «Технології навчання освітніх галузей в початковій школі» шляхом внесення модуля «Технологія інтегрованого навчання у початковій школі»; внесено доповнення до програми педагогічної практики студентів спеціальності 013 «Початкова освіта» для ознайомлення та застосування ними методів інтегрованого навчання в початковій школі; здійснено розробку освітньої компоненти «Технологія інтегрованого навчання у початковій школі» та рекомендовано її включення до освітньо-професійної програми «Початкова освіта»; розроблено навчальні посібники: «Технологія інтегрованого навчання у початковій школі («Я досліджую світ») Курс лекцій» «Технологія інтегрованого навчання у початковій школі («Я досліджую світ»). Методичні рекомендації до проведення семінарських занять».

Результати теоретичного й експериментального дослідження застосовано під час проведення лекційних і практичних занять для студентів спеціальності 013 Початкова освіта. Матеріали дисертації можуть бути використані в закладах фахової передвищої освіти під час розробки освітніх програм і навчальних планів підготовки вчителів початкових класів, а також з метою уточнення навчальних програм для різних освітніх рівнів; для розробки адаптативних курсів і програм з урахуванням соціальної, етнічної, регіональної, географічної специфіки адресної авдиторії; для процесу перекваліфікації та підвищення кваліфікації педагогічних кадрів; у процесі самоосвіти й фахового самовдосконалення вчителів; в укладанні підручників, посібників, дидактичних матеріалів, методичних рекомендацій як для вчителів початкових шкіл, так і для системи підготовки професійних педагогічних кадрів у закладах вищої освіти.

Отримані відомості будуть корисними для науковців, викладачів закладів фахової передвищої та вищої освіти, аспірантів, студентів, учителів початкової школи у процесі подальшого послідовного вдосконалення теорії та збагачення практики професійної підготовки. У роботі висвітлено ґрунтовну базу

дослідження проблеми. Достатньо представлені результати наукового дослідження (14 публікацій).

На підставі вищезазначеного можемо стверджувати, що дисертація Сороколіти О.В. характеризується високим рівнем здійснення науково-теоретичного аналізу досліджуваної проблеми, є достатньо апробованим науковим дослідженням. Враховуючи актуальність теми, наукову новизну отриманих результатів та їхню практичну значущість, відповідність поданої роботи вимогам нормативних документів до дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії, вважаємо, що дисертаційна робота на тему «Педагогічні умови підготовки майбутніх фахових молодших бакалаврів до викладання інтегрованих курсів у початковій школі» є самостійним, обґрунтованим, завершеним науковим дослідженням, в якому на належному рівні узагальнено результати наукового пошуку, що відповідає вимогам спеціальності 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями) галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, тому може бути рекомендована до захисту у разовій спеціалізованій вченій раді.

7.Під час виконання дисертації аспірантка дотримувалася принципів академічної доброчесності. За результатами перевірки та аналізу матеріалів дисертації не було виявлено ознак академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації, фальсифікації.

Із заключним словом виступила дисертантка, яка подякувала усім присутнім й запевнила, що всі побажання і результати обговорення змісту дисертації вона візьме до уваги.

УХВАЛИЛИ:

ПРИЙНЯТИ такий висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації.

Висновок
наукового фахового семінару педагогічного факультету Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації «Педагогічні умови підготовки майбутніх фахових молодших бакалаврів до викладання інтегрованих курсів у початковій школі» здобувача ступеня доктора філософії за спеціальністю 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями) з галузі знань 01 Освіта/Педагогіка

Актуальність теми дослідження полягає в тому, що під впливом глобалізаційних, інформаційних та суспільних змін початку XXI століття в системі освіти виникла необхідність пошуку балансу між класичними підходами та освітніми інноваціями, зокрема в контексті впровадження інтегрованого навчання як відповіді на нові виклики.

Інтегративний підхід визначено як один з провідних методологічних принципів сучасної освіти, який забезпечує формування всебічно розвиненої

особистості – мети реформ, закладених у Концепції «Нова українська школа». Освітня інтеграція сприяє всебічному вихованню особистості, здатної до критичного мислення, командної роботи, постійного навчання та активної громадянської позиції. Особлива увага приділена ролі вчителя як професіонала, здатного реалізовувати інтегроване навчання на практиці.

Результати дослідження Сороколіти О.В. підтверджують, що інтеграція змісту, форм і методів навчання є ефективним засобом модернізації освітнього процесу. У роботі акцентується на тому, що інтеграція в освіті не лише сприяє формуванню цілісної картини світу, а й дозволяє розв'язувати суперечність між обсягом знань і обмеженими можливостями учня. Дослідницею виокремлено організаційні вимоги професійної підготовки майбутніх фахівців педагогічного профілю, удосконалено інструменти навчання для підготовки фахових молодших бакалаврів-майбутніх учителів початкової школи до впровадження інтегрованих курсів в освітній процес, відзначено, що формування навичок світопізнання молодших школярів з допомогою інтеграційного підходу має стати методологічною й методичною основами підготовки майбутніх учителів початкової школи.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Дисертаційна робота повністю узгоджується з напрямом дослідження науково-дослідницької роботи кафедри початкової освіти та освітніх інновацій Педагогічного факультету Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника за темою «Підготовка майбутніх фахівців в умовах формування загальноєвропейського освітнього простору» (2019 – 2029 рр., номер державної реєстрації: 01101U00158). Тема дисертації затверджена Вченою радою Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (протокол №9 від 26 жовтня 2021 року).

Особистий внесок здобувача в отриманні наукових результатів.

Основні ідеї, наукові положення та теоретичні висновки дисертації сформовані авторкою особисто. Список використаних джерел включає 309 найменувань, із них 34 – іноземною мовою.

Достовірність даних підтверджена достатнім обсягом використаних джерел та застосуванням комплексу методів наукового дослідження: *теоретичні*: аналіз матеріалів наукових джерел з окресленої проблематики, синтез, порівняння, систематизація, узагальнення даних – для розкриття понятійного апарату дослідження, виявлення стану вивченості проблеми готовності майбутніх фахових молодших бакалаврів до викладання інтегрованих курсів, визначення місця та ролі педагогічних умов формування майбутніх вчителів початкової школи до інтегрованого навчання, обґрунтування методологічних основ дослідження; *емпіричні*: анкетування, моделювання, спостереження, тестування, порівняння, вимірювання, опис, педагогічний експеримент (констатувальний, формувальний, контрольний), розробка електронних інструментів навчання – для виявлення рівня сформованості та динаміки розвитку готовності майбутніх фахових молодших бакалаврів до упровадження інтегрованого навчання в освітній процес початкової школи; отримання теоретико-методологічних основ для розробки та впровадження структурно-функціональної моделі та педагогічних умов

підготовки майбутніх фахових молодших бакалаврів до викладання інтегрованих курсів у початковій школі; порівняння й узагальнення кількісних і якісних даних результатів під час експериментального дослідження, встановлення теоретичного та практичного значення проведеного експериментального дослідження та отриманих результатів, розробки методичних рекомендацій щодо застосування запропонованої моделі підготовки майбутніх фахових молодших бакалаврів до викладання інтегрованих курсів у початковій школі; *статистичні*: статистична обробка результатів експериментального дослідження, експертна оцінка, графічні методи – для визначення та вдосконалення педагогічних умов підготовки майбутніх фахових молодших бакалаврів до викладання інтегрованих курсів у початковій школі, обробки одержаних результатів експерименту, підтвердження ефективності впровадження структурно-функціональної моделі та педагогічних умов підготовки майбутніх фахових молодших бакалаврів до викладання інтегрованих курсів у початковій школі, відображення інтерпретації та порівняння результатів експериментального дослідження у вигляді графічних зображень та таблиць.

Теоретичне та практичне значення результатів дисертації полягає у проєктуванні та впровадженні навчально-методичного комплексу з метою підготовки майбутніх фахових молодших бакалаврів до викладання інтегрованих курсів у початковій школі, а саме: в розробці й рекомендацій до впровадження в освітній процес закладів фахової передвищої освіти України спроєктованої організаційно-функціональної моделі підготовки майбутніх фахових молодших бакалаврів до викладання інтегрованих курсів у початковій школі з метою покращення якості й оптимізації професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи та розвитку їхніх професійних навичок; в удосконаленні змісту навчальної дисципліни професійного спрямування «Технології навчання освітніх галузей у початковій школі», яку викладають для здобувачів освіти спеціальності 013 «Початкова освіта» в закладах фахової передвищої освіти; у доповненнях до програми педагогічної практики студентів спеціальності 013 «Початкова освіта» для ознайомлення з методами інтегрованого навчання і їх застосування в початковій школі; в авторській розробці освітньої компоненти «Технологія інтегрованого навчання в початковій школі» і її включенні до освітньо-професійної програми «Початкова освіта». Для методичного забезпечення нової освітньої компоненти розроблено навчальні посібники «Технологія інтегрованого навчання в початковій школі («Я досліджую світ»). Курс лекцій» і «Технологія інтегрованого навчання в початковій школі («Я досліджую світ»). Методичні рекомендації до проведення семінарських занять».

Результати теоретичного й експериментального досліджень використано під час проведення лекційних і практичних занять для студентів спеціальності 013 «Початкова освіта» в закладах фахової передвищої освіти.

Матеріали дисертації можуть бути використані в закладах фахової передвищої освіти під час розробки освітніх програм і навчальних планів підготовки вчителів початкових класів; з метою уточнення навчальних програм для різних освітніх рівнів; для розробки адаптативних курсів і програм з

урахуванням соціальної, етнічної, регіональної, географічної специфіки адресної авдиторії; для процесу перекваліфікації та підвищення кваліфікації педагогічних кадрів; під час самоосвіти й фахового самовдосконалення вчителів; в укладанні підручників, посібників, дидактичних матеріалів, методичних рекомендацій як для вчителів початкових шкіл, так і для системи підготовки професійних педагогічних кадрів у межах закладів вищої освіти. Здобуті результати будуть корисними для подальшого послідовного вдосконалення теорії та збагачення практики професійної підготовки науковцями, викладачами закладів фахової передвищої та вищої освіти, аспірантами, студентами, учителями початкової школи.

Ступінь новизни основних результатів дисертації зумовлений поставленими завданнями та результатами їх розв'язання. Як результат *уперше*:

- *науково обґрунтовано* організаційно-функціональну модель підготовки майбутніх фахових молодших бакалаврів до викладання інтегрованих курсів у початковій школі, що містить три взаємопов'язаних блоки: методологічно-цільовий; змістово-організаційний; діагностико-результативний;
- *визначено* педагогічні умови підготовки фахових молодших бакалаврів до викладання інтегрованих курсів (цілісність і системність підготовки майбутніх учителів початкової школи із застосуванням інтегрованого підходу в освітньому процесі закладу фахової передвищої освіти; використання інноваційних методик і технологій у теоретичній підготовці майбутніх фахівців та ефективна організація практичного навчання з можливістю реалізації набутих знань про інтеграцію в освіті; формування професійної самосвідомості майбутніх педагогів за підтримки й менторства викладачів і провідних учителів-методистів);
- *установлено* критерії (мотиваційний, когнітивний, діяльнісний), показники (професійний інтерес, умотивованість до професійного розвитку, ініціативність у впровадженні інтегрованих курсів; теоретичні знання, аналітичні навички, креативність; навички впровадження інтеграції в навчальному процесі початкової школи; здатність ефективно організувати навчальну діяльність учнів, здатність до впровадження інноваційних підходів у навчання) і рівні (низький, середній, високий) підготовки фахових молодших бакалаврів до викладання інтегрованих курсів;
- *запропоновано* авторське тлумачення понять «інтегративна компетентність фахового молодшого бакалавра з початкової освіти» (здатність системно поєднувати знання, поняття, методи з різних освітніх галузей у єдиний навчальний процес з метою формування в молодших школярів цілісного уявлення про світ, міжпредметних зв'язків і життєвих орієнтирів; здійснювати проєктування, реалізацію й рефлексію інтегрованого навчання, ураховуючи вікові особливості дітей, освітні потреби й використовуючи сучасні освітні технології); «підготовка фахового молодшого бакалавра до викладання інтегрованих курсів у початковій школі» (системний процес, який здійснюється в закладах фахової передвищої освіти при підготовці фахівців за освітньо-професійними програмами зі спеціальності 013 Початкова освіта з урахуванням сучасних інформаційно-інноваційних технологій навчання й орієнтується на формування освіченої, гармонійно розвиненої особистості,

здатної використовувати міжпредметні зв'язки, інтеграцію змісту різних освітніх галузей у навчанні учнів); «готовність фахового молодшого бакалавра до викладання інтегрованих курсів у початковій школі» (інтегративна властивість особистості, яка виявляється у сформованій відповідній сукупності компетентностей, зокрема інтегративній, що дозволять шляхом застосування інноваційних педагогічних технологій ефективно реалізувати інтегративний підхід в навчально-виховному процесі початкової школи);

- *уточнено* місце та значення освітньо-професійного рівня «фаховий молодший бакалавр» у вітчизняній системі проофесійної підготовки;
- *удосконалено* інструменти навчання для підготовки фахових молодших бакалаврів-майбутніх учителів початкової школи до впровадження інтегрованих курсів в освітній процес;
- *опрацьовано* й *покращено* засоби, форми й методи освітньої діяльності з метою формування здатності майбутніх учителів початкової школи до організації освітнього процесу з використанням інтегративного підходу.

Використання (апробація) результатів роботи. Наукові положення, результати дослідження, теоретичні і практичні напрацювання впроваджено в освітній процес підготовки фахових молодших бакалаврів в Івано-Франківському фаховому коледжі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (довідка № 09/03-04/015 від 11.04.2025 р.)), Коломийському педагогічному фаховому коледжі Івано-Франківської обласної ради (довідка № 24 від 27.02.2025 р.), Комунальному закладі вищої освіти «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж» (довідка № 60/02-07/10 від 07.04.2025 р.).

Матеріали дисертації оприлюднено у виступах наукових, науково-практичних і науково-методичних конференцій міжнародного та вітчизняного рівнів: «Сучасні аспекти модернізації науки: стан, проблеми, тенденції розвитку» (м. Київ; Ларнака, 2022); «Доступність і неперервність освіти впродовж життя: зарубіжний досвід та національна практика» ((Івано-Франківськ, 2022); «Модернізація освітнього середовища: проблеми та перспективи в контексті євроінтеграції» (Івано-Франківськ, 2022); «Розвиток особистості молодшого школяра: сучасні реалії та перспективи» (Бердянськ, Вінниця, Донецьк, Дрогобич, Житомир, Запоріжжя, Івано-Франківськ, Ізмаїл, Кам'янець-Подільський, Київ, Кропивницький, Луцьк, Львів, Мукачево, Ніжин, Одеса, Ужгород, Умань, Херсон, Чернівці, Чернігів, 2022); «Theoretical and empirical scientific research: concept and trends» (Оксфорд-Вінниця, 2024); «Perspectives of contemporary science: theory and practice» (Львів, 2024); «Modern trends in the development of science and information technologies» (Софія, 2024) підходу. Підвищення кваліфікації: «Педагогіка партнерства: техніки зворотного зв'язку у форматі дистанційного/очного навчання» на базі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (30 акад.годин). Свідоцтво №СЕ22 №1082 від 31.01.2022); «Професійний розвиток викладача в умовах воєнного стану» на базі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (30 акад. годин). Свідоцтво СЕ22 № 1302 від 27.02.2023); «Предметні тижні в початковій школі. Проєктна діяльність на уроках та в позаурочний час» Піфагор, сертифікат №99913256327517934447 від 20.01.2025р. (15 акад.год); «Підготовка майбутніх вчителів початкової школи у

закладах фахової передвищої освіти до інтегрованого навчання» на базі Центрального інституту післядипломної освіти НАПН України (120 акад. годин) Свідоцтво про підвищення кваліфікації СП 35830447/0120-24 від 11.05.2024).

Особиста участь автора в одержанні наукових та практичних результатів, що викладені в дисертаційній роботі.

Дисертаційна робота виконана на кафедрі початкової освіти та освітніх інновацій Педагогічного факультету Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Науковий керівник – докторка філософських наук, професорка кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи Г. Й. Михайлишин.

Наукова робота Сороколіти О.В. є результатом самостійних досліджень здобувачки, відзначається змістовністю, обґрунтованістю ключових позицій, не містить елементів плагіату та текстових запозичень. Матеріали дисертації подано логічно, послідовно, з дотриманням наукового стилю викладення.

Перелік публікацій за темою дисертації із зазначенням особистого внеску здобувача.

Основні результати дослідження висвітлено в 14 наукових працях, з яких 6 статей у наукових фахових виданнях України (категорія Б), 1 стаття в зарубіжному періодичному науковому виданні, проіндексованому в базі даних Web of Science Core Collection, 7 тез у збірниках матеріалів українських і міжнародних конференцій (українські й закордонні видання). Видано 2 навчально-методичні посібники.

Провідний внесок за обсягом у матеріалах публікацій належить аспірантці. Аспірантка Сороколіта Ольга Володимирівна брала участь в аналізі одержаних результатів та підготовці матеріалів до друку.

Статті у наукових фахових виданнях України (категорія Б)

1.Михайлишин Г., Сороколіта О. (2022) Професійна підготовка фахових молодших бакалаврів: нормативно-правове та організаційне забезпечення. *Освітні обрії*. № 2(55). С. 62–65.
DOI: https://doi.org/10.15330/obrii.55.2.86-89
URL https://journals.pnu.edu.ua/index.php/obrii/article/view/6678

Ключові слова: фахова передвища освіта, фаховий молодший бакалавр, студентоорієнтоване навчання, фаховий коледж

2.Сороколіта О. (2023) Інноваційні технології у системі підготовки фахових молодших бакалаврів. *Освітні обрії.* № 2.2 (57) С.86–89.
DOI: https://doi.org/10.15330/obrii.57.2.2.86-89
URL: https://journals.pnu.edu.ua/index.php/obrii/article/view/7594

Ключові слова: молодший бакалавр, освіта, інтеграція, інновації, система підготовки

3.Сороколіта, О. В., & Михайлишин, Г. Й. (2024). Підготовка у фахових коледжах майбутніх вчителів до інтеграції в початковій школі. *Педагогічна Академія: наукові записки*, (8). 17 с.
URL: https://pedagogical-academy.com/index.php/journal/article/view/272

DOI: https://doi.org/10.5281/zenodo.13218652

Ключові слова: фахова підготовка, вчитель початкової школи, інтеграція, інтегровані навчальні дисципліни, фаховий молодший бакалавр, педагогічні умови

4.Михайлишин Г. Й., Сороколіта О. В. (2024) Оцінка готовності фахового молодшого бакалавра до викладання інтегрованих курсів у початковій школі. *Наука і техніка сьогодні*, 2024. № 8(36). С.670–680.
URL: http://perspectives.pp.ua/index.php/nts/article/view/14365/14435
DOI: https://doi.org/10.52058/2786-6025-2024-8(36)-670-680

Ключові слова: професійна готовність, інтеграція в освіті, фаховий молодший бакалавр, вчитель початкової школи, критерії оцінки якості професійної підготовки

5.Сороколіта О., Михайлишин Г. Й. (2024) Моделювання підготовки майбутніх вчителів початкової школи до викладання інтегрованих курсів. *Наукові інновації та передові технології*. № 10(38). С. 714–723.
URL: http://perspectives.pp.ua/index.php/nauka/article/view/15450
DOI: https://doi.org/10.52058/2786-5274-2024-10(38)-714-723 5.

Ключові слова: інтегровані курси, інтеграція в освіті, фахова передвища освіта, педагогічне моделювання, професійна підготовка

6.Сороколіта, О. В., & Михайлишин, Г. Й. (2025). Ефективність педагогічних умов підготовки фахових молодших бакалаврів до викладання інтегрованих курсів у початковій школі. *Педагогічна Академія: наукові записки*, (17). 21 с.
URL: https://pedagogical-academy.com/index.php/journal/article/view/884
DOI: https://doi.org/10.5281/zenodo.15322068

Ключові слова: фаховий молодший бакалавр, інтегровані курси, професійна підготовка, початкова школа, педагогічні умови

Статті в періодичному виданні, проіндексованому в базі даних Web of Science Core Collection

Mykhailyshyn H., Kondur O., Sorokolita O., Dyakiv I., Kryzhanivska A. (2022) Integrated Technologies in the Educational Process of Professional Training. *AD ALTA*: Journal of Interdisciplinary Research. Vol. 12, Issue 2, Special Issue XXIX. P. 160–165. **(WoS)**
URL: https://www.magnanimitas.cz/ADALTA/120229/papers/A_28.pdf

Keywords: Educational technologies, Integrative strategy in education, Interdisciplinarity, Multidisciplinarity, Pedagogical specialties, Professional training, medical specialists, Transdisciplinarity.

Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації

1.Сороколіта О. В. Міжпредметна інтеграція у початковій освіті. *Сучасні аспекти модернізації науки: стан, проблеми, тенденції розвитку* : матеріали

XVII Міжнародної науково-практичної конференції; м. Київ; Ларнака, 07 січня 2022 р. / Київ; Ларнака : ГО «ВАДНД», 2022. С. 258–263. XXIX. P. 160–165. URL: http://perspectives.pp.ua/public/site/conferency/conf-17.pdf

2.Михайлишин Г., Сороколіта О. Освітній процес на інтеграційній основі в умовах НУШ. *Доступність і неперервність освіти впродовж життя: зарубіжний досвід та національна практика* : збірник тез доповідей науково-практичної інтернет-конференції з міжнародною участю; Івано-Франківськ, 17 травня 2022 р. / Івано-Франківськ, 2022. С. 267–268.

3.Михайлишин Г., Сороколіта О. Особливості організації інтегрованого навчання в початковій школі. *Модернізація освітнього середовища: проблеми та перспективи в контексті євроінтеграції* : збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної онлайн-конференції; 19-20 травня 2022 р. / Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника Івано-Франківськ / упор. Т. Качак. Івано-Франківськ, 2022. С. 47–49.

4.Сороколіта О., Михайлишин Г.Й. Нормативно-організаційне забезпечення професійної підготовки фахових молодших бакалаврів з початкової освіти. *Розвиток особистості молодшого школяра: сучасні реалії та перспективи* : матеріали науково-практичної інтернет-конференції молодих науковців та студентів. Бердянськ, Вінниця, Донецьк, Дрогобич, Житомир, Запоріжжя, Івано-Франківськ, Ізмаїл, Кам'янець-Подільський, Київ, Кропивницький, Луцьк, Львів, Мукачево, Ніжин, Одеса, Ужгород, Умань, Херсон, Чернівці, Чернігів, 2022. Випуск 7. С. 279–280.

5.Sorokolita O. V. Scientific and methodological basis of training future teachers in colleges for integration in primary school. Theoretical and empirical scientific research: concept and trends : Collection of scientific papers «ΛΌГОΣ»with Proceedings of the VII International Scientific and Practical Conference, Oxford, August16, 2024. Oxford-Vinnytsia: P.C. Publishing House & UKRLOGOS Group LLC, 2024. P. 252–254.
URL:https://archive.logos-science.com/index.php/conference-proceedings/issue/view/26/26

6.Сороколіта О. Про професійну готовність майбутнього вчителя до інтеграції в початковій школі. *Perspectives of contemporary science: theory and practice. Proceedings of the 7th International scientific and practical conference.* SPC «Sci-conf.com.ua». Lviv, Ukraine. 2024. Pp. 391–394.
URL : https://sci-conf.com.ua/vii-mizhnarodna-naukovo-praktichna-konferentsiya-perspectivesof-contemporary-science-theory-and-practice-19-21-08-2024-lviv-ukrayina-arhiv/

7.Сороколіта О. Базові принципи підготовки в коледжах майбутніх вчителів до інтеграції в початковій освіті. Proceedings of the III International Scientific and Practical Conference «Modern trends in the development of science and information technologies»; September17–20, 2024. Sofiia, Bulgaria, 2024. Pp. 188–189.

URLhttps://isg-konf.com/modern-trends-in-the-development-of-science-and-information-technologies/
DOI: https://doi.org/10.46299/ISG.2024.2.3

Опубліковані праці, які додатково відображають наукові результати дисертації

1.Сороколіта О. (2024) Технологія інтегрованого навчання у початковій школі («Я досліджую світ). Методичні рекомендації до проведення семінарських занять. Івано-Франківськ : НАІР. 92 с. ISBN 978-617-8011-97-0

2.Сороколіта О. В. (2024) Технологія інтегрованого навчання у початковій школі («Я досліджую світ»). Курс лекцій. Для студентів спеціальності 013 Початкова освіта. Івано-Франківськ : НАІР. 100 с. ISBN 978-617-8011-98-7

Наукове значення виконаного дослідження із зазначенням можливих наукових галузей та розділів програм навчальних курсів, де можуть бути застосовані отримані результати.

Отримані результати можуть бути застосовані в галузях знань вищої освіти 01 Освіта/Педагогіка (спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки; 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями)) та при підготовці майбутніх вчителів початкової школи в закладах фахової передвищої освіти.

Результати дослідження мають значну наукову цінність, оскільки можуть бути використані у науково-дослідницькій (написання праць з теорії та історії педагогіки; методики викладання навчальних дисциплін педагогічного циклу) та освітньо-виховній (для створення навчальних програм, підручників і посібників, навчально-методичної літератури, планування просвітницьких заходів, розробки навчальних інтернет-ресурсів) роботі. Зокрема, теоретичні і практичні напрацювання можуть бути впроваджені в освітній процес підготовки фахових молодших бакалаврів в Івано-Франківському фаховому коледжі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, Коломийському педагогічному фаховому коледжі Івано-Франківської обласної ради, Комунальному закладі вищої освіти «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж».

Практична цінність результатів дослідження із зазначенням конкретного підприємства або галузі народного господарства, де вони можуть бути застосовані.

Отримані дані будуть корисними для подальшого послідовного вдосконалення теорії та збагачення практики професійної освіти науковцями, викладачами ЗВО, аспірантами, студентами. Матеріали дисертації можуть бути використані в закладах фахової передвищої освіти під час розробки освітніх програм і навчальних планів підготовки вчителів початкових класів; з метою уточнення навчальних програм для різних освітніх рівнів; для розробки адаптативних курсів і програм з урахуванням соціальної, етнічної, регіональної, географічної специфіки адресної авдиторії; для процесу перекваліфікації та підвищення кваліфікації педагогічних кадрів; під час самоосвіти й фахового

самовдосконалення вчителів; в укладанні підручників, посібників, дидактичних матеріалів, методичних рекомендацій як для вчителів початкових шкіл, так і для системи підготовки професійних педагогічних кадрів у межах закладів вищої освіти. Зокрема, результати дослідження можуть використовуватися в освітньому процесі Івано-Франківського фахового коледжу Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, Коломийського педагогічного фахового коледжу Івано-Франківської обласної ради, Комунального закладу вищої освіти «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж».

Оцінка структури дисертації, її мови та стилю викладення.

Дисертаційне дослідження написано державною мовою. Стиль викладення матеріалів – науковий, з правильним вживанням відповідної термінології. Структура, мова і стиль наукової роботи свідчать про вміння автора аргументовано викладати свої думки. Всі розділи дисертації мають внутрішню єдність і завершеність. Змістовне наповнення підрозділів роботи відповідає змісту визначених розділів. Отримані підсумкові результати дисертації співпадають із загальною метою і конкретними науковими завданнями, сформульованими у вступі. В цілому, дисертаційна робота сприймається як закінчена наукова праця, що містить нові наукові результати. Дисертація за структурою, мовою та стилем викладу відповідає вимогам МОН України.

ВВАЖАТИ:

1. Що дисертаційна робота Сороколіти Ольги Володимирівни. на тему «Педагогічні умови підготовки майбутніх фахових молодших бакалаврів до викладання інтегрованих курсів у початковій школі», є завершеною науковою працею, у якій розв'язано конкретне наукове завдання шляхом комплексного дослідження сучасної проблеми підготовки майбутніх фахових молодших бакалаврів до викладання інтегрованих курсів у початковій школі, теоретичного обґрунтування та експериментальної перевірки результативності впровадження організаційно-педагогічних умов підготовки майбутніх фахових молодших бакалаврів до викладання інтегрованих курсів у початковій школі під час професійної підготовки у закладі передвищої освіти, що має важливе значення для галузі знань 01 Освіта/Педагогіка.

2. За темою дисертації опубліковано 14 наукових публікацій, у яких повністю відображені основні результати дисертації, зокрема: 6 – у наукових фахових виданнях України (категорія – Б), 1 – у періодичному науковому виданні, проіндексованому у базі даних Web of Science Core Collection, 7 тез у збірниках матеріалів наукових конференцій (українські та закордонні видання).

3. Дисертація відповідає вимогам наказу МОН України № 40 від 12 січня 2017 р. (зі змінами) «Про затвердження вимог до оформлення дисертації», Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії Постанова Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 (зі змінами).

РЕКОМЕНДУВАТИ дисертаційну роботу «Педагогічні умови підготовки майбутніх фахових молодших бакалаврів до викладання інтегрованих курсів у початковій школі», подану Сороколітою Ольгою Володимирівною на здобуття

ступеня доктора філософії до розгляду та захисту у спеціалізованій вченій раді Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Розглянувши заяви і документи голови СВР, рецензентів і опонентів та встановивши, що подані документи відповідають вимогам до членів спеціалізованої вченої ради згідно Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії (Постанова Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44).

Пропонувати вченій раді Університету призначити наступний склад разової ради:

Головою разової спеціалізованої вченої ради

1.Цюняк Оксану Петрівну – докторку педагогічних наук, професорку, професорку кафедри початкової освіти та освітніх інновацій Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Докторська дисертація: 13.00.04 – Теорія і методика професійної освіти, 26.112020

ORCID https://orcid.org/0000-0002-4573-1865

1).Tsiuniak, O., Yaremchuk, N., Haliuka, O., & Prots M. (2024). Innovation in the Professional Formation and Development of Future Teachers [Інноватика в професійному становленні та розвитку майбутніх вчителів]. Insight: the psychological dimensions of society, (11), 146–163 (Scopus).
DOI: https://doi.org/10.32999/2663-970X/2024-11-8
URL: https://insight.journal.kspu.edu/index.php/insight/article/view/183

2).Цюняк, О., Довбенко, С., Вербещук, С. (2024). Інтеграція цифрових технологій у професійну підготовку майбутніх учителів початкових класів: виклики та перспективи. *Перспективи та інновації науки.* Серія «Педагогіка», 10(44).С.644-656
DOI: https://doi.org/10.52058/2786-4952-2024-10(44)-644-656
URL: http://perspectives.pp.ua/index.php/pis/article/view/15614

3).Kondur O., **Tsiuniak O.,** Verbeshuk S. Integration ayd digitalization as modern education trends. *Mountain School of Ukrainian Carpaty.* (30). 2024. c.90–95. doi:10.15330/msuc.2024.30.11-1
DOI: https://doi.org/10.15330/msuc.2024.30.11-15
URL: https://journals.pnu.edu.ua/index.php/msuc/article/view/8806

Рецензентами:

Височан Лесю Михайлівну – докторку педагогічних наук, професорку, професорку кафедри початкової освіти та освітніх інновацій Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

Докторська дисертація: 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти, 29.06. 2021 р.

ORCID https://orcid.org/0000-0002-8978-5005

1).Височан Л. М. Формування природничо-наукової компетентності майбутніх учителів початкової школи: дефінітивно-науковий дискурс // Гірська школа Українських Карпат. Івано-Франківськ, 2020. № 23. С. 85–89.
DOI : http://hdl.handle.net/123456789/9883
URL: http://lib.pnu.edu.ua:8080/handle/123456789/9883?locale=uk

2).Білавич Г., Височан Л., Борис У. Формування громадянської компетентності учнів початкових класів Нової української школи в процесі вивчення інтегрованих курсів «Я досліджую світ», «Українська мова та читання». Педагогічний альманах. 2022. № 52. С. 42-49.
DOI: 10.37915/pa.vi51.348
URL:https://www.researchgate.net/publication/364215387_FORMUVANNA_GROMADANSKOI_KOMPETENTNOSTI_UCNIV_POCATKOVIH_KLASIV_NOVOI_UKRAINSKOI_SKOLI_V_PROCESI_VIVCENNA_INTEGROVANIH_KURSIV_A_DOSLIDZUU_SVIT_UKRAINSKA_MOVA_TA_CITANNA

3).Височан Л.М. Формування готовності учителів НУШ до викладання інтегрованого курсу «Я досліджую світ» у початковій школі. Вісник науки та освіти.№5.2025.С.135-179.
DOI: https://doi.org/10.52058/2786-6165-2025-4(34)
URL: http://perspectives.pp.ua/index.php/vno/issue/view/352

Потапчук Тетяну Володимирівну – докторку педагогічних наук, професорку, професорку кафедри теорії та методики дошкільної та спеціальної освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

Кандидатська дисертація: 13.00.07 –теорія і методика виховання, 30.06.2015.

ORCID : https://orcid.org/0000-0003-1680-6976

1).Потапчук Т., Макарук О. Професійна підготовка майбутніх учителів початкових класів до впровадження інтегрованого навчання молодших школярів. «Суспільство та національні інтереси»: журнал. 2024 №4(12) 2025.С.309-321
DOI: https://doi.org/10.52058/3041-1572-2025-4(12)-309-320
URL: http://perspectives.pp.ua/index.php/sni/article/view/22192

2).Потапчук Т., Педагогічні умови професійної підготовки педагогів до використання інноваційних технологій. Інноватика у вихованні : зб. наук. пр. № 15 (2022). / упоряд. О. Б. Петренко; ред. кол. : О. Б. Петренко, Н. Б. Грицай, Т. С. Ціпан та ін. Рівне : РДГУ, 2022. С.77-87 С.
DOI: 10.35619/iiu.v1i15.467
URL: https://ojs.itup.com.ua/index.php/iiu/issue/view/20/20

3).Потапчук Т., Макарук О., Кравець Н. Зміст формування патріотичних ідеалів студентів закладів фахової передвищої освіти. *Актуальні питання у сучасній науці*: журнал. Серії «Педагогіка», Серія «Право», Серія «Державне управління», Серія «Техніка», «Історія та археологія». Випуск №5(23) 2024. Київ. С.936-945.
DOI:10.52058/2786-6300-2024-5(23)-936945
URL:https://www.researchgate.net/publication/380816077_ZMIST_FORMUVANNA_PATRIOTICNIH_IDEALIV_STUDENTIV_ZAKLADIV_FAHOVOI_PEREDVISOI_OSVITI

Опонентами:

Комар Ольгу Анатоліївну– докторку педагогічних наук, професорку, професорку кафедри фахових методик та інноваційних технологій у початковій школі Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

Докторська дисертація: 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти, 2011р

ORCID: https://orcid.org/ 0000-0003-0289-2359

1).Комар О. А. Теоретичні питання підготовки майбутніх учителів початкових класів до застосування інноваційних технологій у професійній діяльності. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки.* 2022. Випуск 207. С. 26-31.

DOI: https://doi.org/10.36550/2415-7988-2022-1-207-22-27

URL:https://pednauk.cusu.edu.ua/index.php/pednauk/article/view/1413

2).Комар О. Інтеграція знань як важливий чинник всебічного розвитку молодшого школяра. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки.* / Ред кол. Черкасов В. Ф., Біда О. А. та ін..Ужгород-Кропивницький: Видавництво «Код». 2024. Випуск № 6. С 138-143.

DOI: https://doi.org/10.59694/ped_sciences.2024.06.138

URL: https://sites.google.com/uica.education/nayka/%D0%BD%D0%B0%D1%83%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D1%96-%D0%B7%D0%B0%D0%BF%D0%B8%D1%81%D0%BA%D0%B8-6/6-27

3).Комар Ольга, Гаращук Євгеній. Підготовка майбутніх вчителів початкової школи до формування в учнів умінь роботи з графічним редактором. *Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету.* Вип 2 / МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини; [голов. ред. О.І. Безлюдний]. Умань : Візаві, 2021. С 197–204.

DOI: https://doi.org/10.31499/2307-4906.2.2021.236685

URL:http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=znpumdpu_2021_2_24

Гомонюк Олену Михайлівну – докторку педагогічних наук, професорку, професорку кафедри практичної психології та педагогіки Хмельницького національного університету.

Докторська дисертація: 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти, 2011р.

ORCID : https://orcid.org/0000-0002-3849-788X

1).Гомонюк О.,Гой, В., & Шпичко І. (2024). Міжкультурна компетентність як важлива особистісна характеристика майбутнього вчителя початкових класів. Psychology Travelogs, (4), **С.**69–78.

DOI: https://doi.org/10.31891/PT-2024-4-7

URL: https://pt.khmnu.edu.ua/index.php/pt/article/view/233

2). Олена Гомонюк Психоло-педагогічні аспекти підготовки майбутніх педагогів у фахових коледжах передвищої освіти в умовах воєнного стану. Молодь і ринок. N3(235) березень 2025. с.23-28.

DOI: https://doi.org/10.24919/2308-4634.2025.326083

URL: http://mir.dspu.edu.ua/article/view/326083

3). Олена Гомонюк. Роль педагогічної практики у формуванні професійної компетентності майбутніх фахових молодших бакалаврів з початкової освіти. Науковий часопис Українського державного університету імені Михайла Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи. Збірник наукових праць / М-во освіти і науки України, Укр. держ. ун-т імені Михайла Драгоманова.– Випуск 103. – Київ : Видавничий дім «Гельветика», 2025.С.34-38
DOI: https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series5.2025.103.06
URL: https://chasopys.ps.npu.kiev.ua/archive/103/8.pdf

Голова фахового семінару
доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри початкової освіти
і освітніх інновацій — Оксана Цюняк

Секретар фахового семінару
кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри початкової освіти
і освітніх інновацій — Тетяна Близнюк